Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

TÜRKİYE'DE DEMOKRATİK YEREL YÖNETİŞİMİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN SİVİL KATILIMIN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ

Kadın erkek eşitliği ve kadının güçlenmesi perspektiflerinin anaakımlaştırılması

15.11.2023

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Cinsiyet Eşitliği ve Kadının Güçlenmesi

- **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği**: Kadınlar ve erkeklerin haklar, sorumluluklar, kaynaklara erişim ve karar vermeye katılım açısından eşitliği

Biçimsel Eşitliği – Esaslı Eşitlik

- **Kadının Güçlenmesi**: Kadınların temel yaşam kararları ile ilgili gerçek seçimler yapabilmesi

Kaynaklar, faillik/yapabilirlik ve iyi olma (Kabeer)

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Kadın-Erkek Eşitliğini Gözetmenin Gerekçeleri

- Kadının insan hakları
- Uluslararası normative çerçeve
- Tam, etkili ve etkin müdahaleler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Eşitliğin faaliyetlere entegrasyonu yöntemini hangi amaçlarla kullanırız?

1. Eşitsizliklerin derinleştirilmemesi (Zarar vermeme)
2. Kadınlar ve erkeklerin farklı toplumsal rol, konum ve ihtiyaçlarının dikkate alınması (cinsiyete duyarlı / kapsayıcı / gender sensitive)
3. Kadınların güçlenmesi ve eşitsizliklerin azaltılmasına yönelik hedefleri olan çalışmalar (ilerlemeci, dönüştürücü yaklaşımlar; gender responsive - transformative)
   - Odaklı eylemler
   - Entegrasyon / Anaakımlaştırma

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Anakımlaştırma nedir / ne değildir?

- Nihai hedefi kadınlar ve erkekler arasında haklar, fırsatlar, kaynaklar ve sorumluluklar açısından eşitliliği sağlamaktır (X ekleme/add-on).
- Tüm politika ve programlara tüm tasarım ve planlama, uygulama, izleme ve değerlendirme aşamalarında uygulanır (X ekleme/after-thought).
- Hayata geçirilmesinde hem odaklı hem de entegre edici yaklaşımlar kullanılır (ikili yaklaşım – dual track approach).

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Proje Döngüsünde Cinsiyet Eşitliği ve Kadınların Güçlenmesinin Ele Alınışı

Aşama	Yaklaşım
Veri toplama ve Analiz	* Ele alınan konunun cinsiyet boyutunun veri ve analize dayalı olarak ortaya koyulması * Paydaş analizinde eşitlik konusunda çalışan tarafların da tespiti
Ana amaçların belirlenmesi	* Cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlenmesi açısından sağlabilecek etkinin ortaya koyulması (Zarar vermeme, cinsiyete duyarlı yaklaşım, iyileşme ve dönüşüm hedefleme)
Planlama - Faaliyetler - Bütçe - İzleme çerçevesi - işe alım / görevlendirme	* Cinsiyet eşitliği ve kadınların güçlenmesi açısından atılacak adımların faaliyet planına koyulması * Söz konusu faaliyetler için yeterli finansal ve insan kaynağı ayrılması * Faliyetlerin izlenmesine yönelik SMART göstergelere yer verilmesi * Proje ekibinde cinsiyet dengesi / parite hedeflerinin gözetilmesi
Uygulama	Uygulamanın cinsiyete duyarlı hale getirilmesi
İzleme ve değerlendirme	Eşitlik göstergelerinin düzenli olarak gözden geçirilerek gerekli hallerde güncellenmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Aşama	Yaklaşım
Veri toplama ve Analiz	Konutlarda enerji verimliliği ve alınabilecek önlemler hakkında kadınlar ve erkeklerin farkındalık ve bilgileri; hanelerde karar alma ve kaynak kullanma süreçleri; yoksul veya kadın liderli hanelerin ve diğerlerinin kaynaklara erişim düzeyleri; enerji yoksulluğunun kadınlar ve erkekler üzerindeki etkileri
Ana amaçların belirlenmesi	Hanelerde enerji yönetiminin cinsiyet boyutunun görünür kılınması Verimlilik önlemlerinin kadınlar ve erkeklere aktarılması Yoksul hanelerde verimlilik artırıcı önlemlere erişim için planlama ve kaynak desteği Sürdürülebilirlik için yerel kadın STK ları ile ortaklık
Planlama -	- Faaliyetler: Ulaşma ve cinsiyet analizi; kadınlara yönelik farkındalık faaliyetleri; cinsiyete duyarlı finansman - Bütçe: Değerlendirme, farkındalık artırma, bilgilendirme ve destekle ilgili bütçeler - İzleme çerçevesi: Kaç kadına ulaşıldı; kaç kadın liderli hane desteklendi - işe alım / görevlendirme: Proje ekibinde cinsiyet dengesi / parite hedeflerinin gözetilmesi
Uygulama	Nasıl ulaşırız; kadın katılımını nasıl artırırız; …
İzleme ve değerlendirme	Kadınlara ulaşabiliyor muyuz; erkeklerin perspektiflerinde bir farklılık yararttık mı; hedeflenen kadın faydalanıcıya ulaşılabildi mi?

Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 5

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

5.1. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü **ayrımcılığın** her yerde sona erdirilmesi

5.2. Kamu alanları ve özel alanlarda, bütün kadınlara ve kız çocuklarına yönelik, kadın ticareti, cinsel ve her türlü istismarı da kapsayan **şiddetin** her türünün ortadan kaldırılması

5.3. Çocuk evliliği, erken yaşta zorla evlendirilme ve kadın sünneti gibi bütün zararlı uygulamaların ortadan kaldırılması

5.4. Ücretsiz bakım ve ev işlerinin kamu hizmetleri, altyapı ve sosyal koruma politikalarının sağlanması ve hane ve aile içinde sorumluluğun ulusal açıdan uygun bir biçimde paylaşılmasının geliştirilmesi yoluyla tanınması ve değer görmesi

5.5. Kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayatın **karar verme süreçlerine tam ve etkin bir biçimde katılımlarının** ve kadınlara karar verme mekanizmalarında, her düzeyde lider olabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasının güvence altına alınması

5.6. Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Programı, Pekin Eylem Platformu ve bunların gözden geçirme konferansları sonucunda ortaya çıkan konferans çıktılarına uygun olarak **cinsel sağlık ve üreme sağlığı haklarına** evrensel erişimin sağlanması

5.a. Kadınların **ekonomik kaynaklara ulaşma, toprak ve diğer mülk türlerine sahip olma ve üzerlerinde kontrol kurabilme, finansal hizmetler, miras ve doğal kaynaklara erişimleri** gibi konularda ulusal yasalara uygun olarak eşit haklara sahip olmaları için reformlar yapılması

5.b. Kadınların güçlenmelerinin ilerletilmesi için özellikle **bilgi ve iletişim teknolojileri** olmak üzere etkinleştirme teknolojisinin kullanımının geliştirilmesi

5.c. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların ve kız çocuklarının her düzeyde güçlenmeleri için sağlam **politikaların ve yasal olarak uygulanabilir mevzuatların** kabul edilmesi ve güçlendirilmesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

	Farkındalık, veri ve analiz, katılım, kapsayıcılık
Ayrımcılığın önlenmesi ve ortadan kaldırılması	Etki analizleri ve kapsayıcı tasarım, olumlu mesajlar
Kadına yönelik şiddet ile mücadele	Risk analizleri, farkındalık çalışmaları, acil durum ve iyileşme planlarına entegrasyon
Zararlı uygulamaların sonlandırılması	Risk analizleri, farkındalık ve iletişim çalışmaları
Ücretsiz emek yükü	Zaman kullanım analizleri, zaman yoksulluğunun azaltılması, bakım hizmetleri
Tam ve etkin katılım	Katılımlı değerlendirmeler, çeşitlenmiş iletişim kanalları kullanımı, kadın örgütleri ile ortaklıklar
Cinsel sağlık ve üreme sağlığı	Etki değerlendirmeleri, farkındalık çalışmaları, acil durum ve iyileşme planlarına entegrasyon
Kaynaklara erişim ve kontrolde eşitlik	Kredi ve finansman, okur yazarlık, varlık sahipliği ve istihdamda eşitlik ile ilgili önlemler, öncelikler
Yenilik ve yeni teknolojilerin aktif kullanımı	Yenilikler ve teknoloji kullanımında kadın okur yazarlığı, varlık sahipliği, kadın istihdamı, kapsayıcı tasarım
Güçlü ve etkili mevzuat	İlgili tahhütleri içeren prokol ve eylem planları

İklim Eylemi ve Afetlere Hazırlık ile ilgili Bazı Referans Çerçeveler

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

(1) **İklim Değişikliği:**

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (1994)

Introduction to Gender and Climate Change | UNFCCC

Lima Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Programı (LWPG) cinsiyete duyarlı iklim politika ve eylemi, Lima Anlaşması'nın e Paris sözleşmesinin bu kapsamda uygulamasının geliştirilmesi için 2014 başladı. Genişletilmiş (enhanced) Çalışma Planı, COP 25-26 (taraflar konferansı)oturumlarında ele alınmaya devam edildi. COP 25 çerçevesinde karara bağlanan TCE EP uygulaması daha sonra gözden geçirildi ve plan güncellendi.

Genişletilmiş Eylem Planı, 5 ana alanda adım atılmasını öngörüyor: Cinsiyete duyarlı iklim eylemi konusunda bilgi ve kavrayışın geliştirilmesi; UNFCCC ve tarafların uygulamaları, Sekreterlik, BM entitelerinin ve tüm paydaşların uygulamalarında tutarlı şekilde ve her düzeyde anaakımlaştırma yapılması;kadınların tam, eşit ve anlamlı şekilde UNFCCC süreçlerinde yer alması.

The Enhanced Lima Work Programme on Gender | UNFCCC

(2) **Afetlere Hazırlık**

Afetlere hazırlığın yerelleştirilmesi, toplumsallaştırılması ve kapsayıcı kılınması

Sendai Çerçevesi (2015-30): Toplumların sosyal organizasyonunda Toplumsal cinsiyet roller temel önemdedir.

CEDAW 37 No'lu Genel Tavsiye (2018) "Gender-related dimensions of disaster risk reduction in the context of climate change":

Gender inequality | UNDRR

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Kent Hakkı ve Katılım Kapsamındaki Uluslararası Çerçeveler)

Avrupa Yerel Yaşamda Kadın Erkek Eşitliği Şartı (2006, yerel yönetimler)

(Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi- CEMR)

(HABITAT II)Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG 2004) Kentte İnsan Hakları Gündemi Küresel Sözleşmesi (2011, TBB ve yerel yönetimler)

(Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler – UCGL)

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Evsel atıkların ayrıştırılması ve hanelerde davranış değişikliğinin teşvik edilmesi:

- Kadınların ayrıştırmadaki rolünün dikkate alınmaması, kullanışsız çözümlere ve kadınların emek yükünün artmasına sebep olabilir.

- Kadınların ayrıştırmadaki rolünün dikkate alınması, onların öncülüğünde uygulamalar geliştirilmesi ve ilgili süreçlere katılımlarını teşvik edebilir.

- Ayrıştırma işinin evde kadınlar ve erkekler arasında eşit paylaşımının özendirilmesi olumsuz cinsiyet norm ve iş bölümlerini pozitif yönde etkileyebilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Mahalle düzeyinde **afet hazırlıklılık eğitim ve planları**nda cinsiyet farklılıklarının dikkate alınması:

- Kadınların katılımlarına yönelik tasarımların eksikliğinde kadınların gündelik realiteleri eğitim ve planlarda atlanabilir.

- Kadınların katılımı ve afet karşısındaki cinsiyete dayalı kırılganlıklarının analizi kapsayıcı ve etkin planlar ortaya çıkarabilir.

- Kadınların katılımının teşvik edilmesi, mahalleler düzeyinde afetlere hazırlılık ve kadın liderliğini artırabilir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

İle yeni gelmiş **depremzede grupların** ihtiyaçlarının tespiti ve toparlanma sürecindeki yerel politika ve uygulamalarda etkili katılımlarının sağlanması:

- Kadınların kategori olarak ve dezavantajlı gruplar özelinde ihtiyaçlarını belirtmesi ve katılımlarına yönelik tedbirler alınmazsa iyileşme politikaları eşitsizlikleri derinleştirecektir

- Kadın gruplarını hedefleyen çalışmalar onların dışarıda kalmasını önlerken eylemlerin kapsayıcılığını artırır

- Afetzede toplulukların tüm çeşitliliği içerisinde ihtiyaçlarının tespiti ve katılımları, <kadın liderliği altında kolaylaşacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

SİVİL KATILIM PROJESİ

Kadın örgütlerinin bilgi toplama, raporlama, izleme ve bu noktada bilgi işlem ve dijital araçları kullanımlarının geliştirilmesi

- Kadınlar ve ulaşılması güç gruplar hakkında bilgi sahibi olunması, bilginin paylaşılması yolu ile bilgiye dayalı politikaların kapsayıcı şekilde geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

- Kadın kooperatifleri ve örgütleri gibi yapıların bilgi işlem ve süreç yönetimi konusunda etkili araçlara sahip olmaları etkinliklerini ve sürdürülebilirliklerini destekleyecektir.

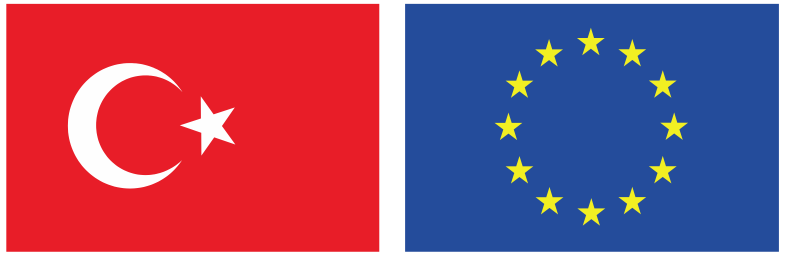

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

TEŞEKKÜRLER

Bu sunum Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle hazırlanmıştır. Bu sunumun içeriği yalnızca UNDP Türkiye sorumluluğundadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.